

שלושה פרקים על דן מירון

מירון. ליטרת הבשר

1. הפדיחה הלשונית

לדעת הפרופסור לספרות עברית, בראיון ב"הארץ", אסור להגיד "אותו הים". האקדמיה ללשון עברית לא שמעה על זה

מפעם לפעם מוציא פרופ' דן מירון ספר בלתי-קריא כזה או אחר, ויוצא מיד בראיון קטלני ביוזמת יחצני ההוצאה. תמיד אפשר לסמוך על מירון שיספק את ליטרת הבשר שמצפים ממנו: ישמיץ, ימער, יעליב וייצא גדול. כמוכן, את הספרים עצמם, עילת הראיון-נות כביכול, לא יקרא אף אחד, להוציא הסטודנטים המסכנים לספרות עברית הלומדים אצל מירון ומחויבים בקריאת ספריו המייגעים.

איך זה אומר שכל ספריו של מירון נטולי ערך קריאתי. תמיד היה לי כבוד עמוק לדן מירון בתור היסטוריון של הספרות העברית החדשה, ואת החלקים ההיסטוריים-הסיפוריים בכתביו (למשל, על מריבת ביאליק ואצ"ג, על ראשיתו של אלתרמן, על צמיחת שירת הנ-

החברה למרכזים ולמינהלים קהילתיים בירושלים
הטלוויזיה הקהילתית

אז מה יש לנו?

תרבות ירושלמית או תרבות בירושלים?

תשובות, דילמות וסתם סיפורים ירושלמיים
בתכנית הטלוויזיה ליום ירושלים
שתשודר ביום ה', 13.5.99
בין השעות 17:30-19:30

בערוץ 9

בסיוע עיריית ירושלים וחברת ערוצי זהב

טל 03-5241111

רהיט

לגדול עם מודעות
לריהוט...

ראה עמ' 8 בבונוס

משטרת ישראל-מחוז ירושלים

משרד החינוך התרבות והספורט
מינהל תברה ונוער ■ מרכז הסברה

עיריית ירושלים

"נעלה לירושלים" - כנס נוער ארצי לציון לייב שנים לאיחוד העיר

ביום רביעי, כ"ו באייר תשנ"ט (12.5.99)
יתקיים כנס נוער ארצי לציון 32 שנים
לאיחוד ירושלים - בירת ישראל

אלפי בני נוער מכל רחבי הארץ יעלו לירושלים ויסירו באתריה
בתום הסיורים תתקיים עצרת חגיגית בבריכת הסולטן.

כנס זה הוא שיאו של תהליך חינוכי ערכי להעמקת הקשר
בין הנוער לבירת ישראל

הכנס נערך על ידי תחום שליח וידיעת הארץ במינהל תברה ונוער
במשרד החינוך התרבות והספורט בשיתוף עיריית ירושלים ומרכז ההסברה.

הסיורים יחלו בשעה 8:30 בבוקר
בשעות 19:45-21:00 תתקיים עצרת חגיגית בבריכת הסולטן.

עקב הסיורים צפויה תנועת הולכי רגל רבה בדרכות ובמקומות הבאים:
גן סנהדרין, גבעת התחמושת, שדר חיים ברלב, כנרת צה"ל, רח' חסיבת ירושלים, שער

נותן השירות לוקים הרבה פעמים בעיוורון-טעם בסיסי (כפי שאדגים בהמשך). אבל לפני שאברר סוגיה מסוימת, הנוגעת אלי אישית בספר מחקריו האחרון, הערה קטנה על הראיון עם דן מירון במוסף "הארץ" לפני שבוע (ראיינה: דליה קרפל נבונת הטעם). אני לא אעסוק בציונים שמחלק מירון לכל מיני סופרים ישראלים. על פי רוב (לא תמיד) הוא חוזר על אבחנות שאני אבחנתי כאן מוזמן, בעמוד זה (למשל, בעניין מגבלות יהושע המאוחר, גרוסמן המאוחר, עוז המאוחר, כמו גם בעניין שבחי ספרו של יובל שמעוני). אך את קטילותיו הנמה-רות עושה מירון בגסות מיוחדת, גורפת, בלי להבחין בחלקים היפים המ-צויים אצל כל אחד מנקטליו.

בולטת במיוחד הטינה לעמוס עוז ולספרו הפיוטי והאזוטרי "אותו הים", אלא שבמסגרת קטילה זו נופל דן מירון במהמורה לשונית קשה, וחושף בורות בלתי נסבלת. שימו לב לדברי מירון: "סופר מרכזי ישראלי מוציא ספר שהוא קורא לו 'אותו הים' מבלי לדעת שזאת עברית לא תקנית, וזאת הכותרת של הספר. זהו תהליך של מרושלות ושל חוסר תשומת לב".

הי, איזו בורות מפגין כאן מירון. קודם כל, להווי ידוע, כי צירוף המלים "אותו הים" הוא תקני לחלוטין. זה היה ברור לי מראש, אבל בכל זאת בדקתי שוב: בשני מילונים (אבן-שושן וספיר - תחת הערך "את" נמצא את המלה "אותו" ושימושיה) וגם בשיחה עם דוברת האקדמיה ללשון עברית, הגב' מלכה זמלי, שלא זו בלבד שאישרה כי צירוף המלים "אותו הים" הוא תקני למהדרין, אלא שהוא אף מסורתי יותר מן הצירוף האלטרנ-טיבי "אותו ים" (כלי ה"א הידיעה). הגב' זמלי סיפרה כי בתלמוד מופיעים הצירופים "אותו היום", "אותה העיר" וכו' כ-40 פעם, לעומת כעשר פעמים הצירוף "אותו יום" וכו' (כלי ה"א הידיעה). בקיצור, דן מירון השמיע דבר-הכל מוחלט (איושור מורה שגוי בעממי אמר לו פעם, כנראה, שהמלה "אותו" כבר מתפקדת כעין ה"א הידיעה), ומאז מירון נשאר תקוע, ו-65 שנותיו בתוך העברית לא לימדו אותו שמותר בהחלט לומר "אותו הים". ואגב, איך זה שאיש משכיל כמירון אינו מכיר את צירוף המלים הקלאסי "אותו האיש" (המוזכר גם במילון אבן-שושן) ככינוי לישו בתלמוד? ממש מפתיע ולא נעים להיווכח מק-רוב בבורותו של מירון.

2. פלגיאט מסוים

מאמרו "המהפכני" של דן מירון על ספרה הראשון של לאה גולדברג אינו מהפ-כני כלל וכלל. את עיקרי טענותיו החלוציות, כביכול, העליתי כבר לפני 25 שנה

דן מירון, "האדם אינו אלא...", הוצאת זמורה-ביתן 560 עמ' ספרו החדש של דן מירון "האדם אינו אלא..." כולל שמונה מסות על שמונה עניינים ספרותיים. בין השאר, מסה על שירו של טשרניחובסקי "האדם אינו אלא...", מסה על היי-סם בין אצ"ג לביאליק ומסות על אסתר ראב, רטוש המוקדם, יעקב אורלנד והמשורר היי-די יעקב פרידמן, וכן, גם מסה המציגה את עצמה כמהפכנית, על שירתה המוקדמת של לאה גולדברג בספרה הראשון "טבעות עשן".

צריך להבין: בחייה רחה דן מירון דחייה נמרצת את שירתה של לאה גולדברג, ביוה אותה, והגדיר אותה כשירה מצומצמת, בעלת אופי נשי מוגבל וליטראטי. והנה, פתאום

דן מירון, "האדם אינו אלא...", הוצאת זמורה-ביתן 560 עמ'

צפויים שיבושים בתנועה במסלולי הסיורים וברחובות בסמוכים.

רחוב העמק ייסגר לתנועת כלי רכב משעה 6:00 בבוקר עד תום פיזור הצועדים.

הכניסה ברחב לעיר העתיקה תותר לתושבים בלבד.

התושבים מתבקשים להישמע להוראות השוטרים, להימנע מנסיעה ברכב פרטי ולהשתמש בתחבורה הציבורית.

פיזור המשתתפים צפוי להימשך עד שעה 23:00

לציין

לאן הולכים
בשביל לא להתעייף?
בזארהים

ראה עמ' 11 במוסף

"מאיר דוידוב"

מוסך חדש
במישור אדומים
למשאיות דיזל

עמ' 39 בחדשות

פריסז זכאיו 2 -
לוח ירושלים

מוצרים למכירה עד 5,000 ש"ח

לשבוע לחודש

95 ש"ח

49 ש"ח

13/3 אי.מ

1-800-34-34-34

עכשיו, פתאום היום, בא דן מירון ומגלה לקוראים גילוי: לאה גולדברג היתה בעצם משור-רת מצוינת בספרה הראשון "טבעות עשן" וגם בספריה המאוחרים, "עם הלילה הזה" ו"שארית החיים".

מירון אינו מסתפק בהצגת הטענה הזאת (ובניתוח שירים מתוך "טבעות עשן" על פני כ-70 עמודים), אלא מדגיש כמה פעמים כי איש מלבדו, כלומר, זולת מירון, מקרב הביקור-רת החרשה, לא הבחין בקסמיו הגדולים של הספר הראשון הזה, בייחודו, ובקלוקל הליטר-אטי שחל לאחריו בכתיבתה של לאה גולדברג (בהשפעת המפגש החברתי והספרותי כאן בארץ עם דור שלונסקי-אלתרמן).

עד מדגיש מירון את הויקה המפתיעה בין שיריה הראשונים של לאה גולדברג לבין שיריה האחרונים, מין פשוטות רגשית גדולה וחשופה, שבה התחילה שירתה ובה היא מס-תיימת (האמצע היה בעייתי וספרותי יותר). אבל, הנה, את כל טענותיו "המהפכניות" ו"החלוציות" של דן מירון, אחת לאחת, אפשר למצוא (ובליווי ציטטות שמירון חוזר עליהן) במאמר מובלט שפרסמתי אני עצמי בעמוד הראשון של המוסף הספרותי של "ידיעות אחרונות" עוד ב-23.3.73, עם הופעת כתבי לאה גולדברג, וכן במאמרים נוספים שפרסמתי לאורך השנים.

הנה ציטטה אחת לדוגמה מתוך אותו מאמר עתיק ב"ידיעות אחרונות", שתבהיר בדיוק מי האיר את עיניו של דן מירון: "מי שיקרא את ספרי שיריה של לאה גולדברג לפי סדר הופעתם, יבחין בתופעה מעניינת וחשובה. ספרה האחרון, 'עם הלילה הזה', דומה בסגנונו יותר מכל לספרה הראשון 'טבעות עשן', שהופיע כארבעים שנה לפניו. כמו איוו הורנברוכט נעורים, השבה ומתחדשת בימי הזיקנה". וכמובן, גם מירון מצטט, כמוני לפניו, את שו-רת הווירי הבלטות ביופיו ובעוצמתן שכתבה לאה גולדברג על עצמה בנעוריה: "את אשה לא יפה/ בת עשרים ושתיים" או: "במראה מולי פה רחב ומר/ על המצח קמט דק נמתח/ רק עתה אבין מדוע הוא אמר:/ לי לא טוב איתך".

מירון כמובן יכול לטעון שהוא פשוט לא קרא מה שכתבתי. אמנם הדברים התפרסמו, בין השאר, במוסף הספרותי של "ידיעות אחרונות", העיתון הנקרא ביותר במדינה, אבל תמיד אפשר לטעון: לא ידעתי. ובכל זאת, כשפרופסור לספרות עברית, האמור להיות אמון על מאמרים שקדמו לו (ומה עוד כאלה שהתפרסמו בבמות מרכזיות), מרשה לעצמו להציג את עצמו כמי שגילה מה שגילה עמיתו, עשרות שנים לפניו, הוא בוודאי ראוי לנ-יפה ברמה האקדמית המקרית הפשוטה.

3. הפין כתולעת אור

אשתו הפסיכיאטרית של דן מירון משפיעה לרעה על פרשנויותיו השיריות

לשיאי הגיחוך מגיע דן מירון בפרשנויות הפרוידיאניות-מיניות שלו, אולי בהשראת אשתו הפסיכיאטרית (בשעתו, בפולמוס כלשהו עם מאיר שלו, ציטט מירון את אשתו אי-לנה כסמכות לפרשנויות פסיכולוגיסטיות בנאליות במיוחד). שימו לב, למשל, לאופן האי-נפנטילי והדרוה שבו מפרש מירון את אחד מבתי השיר היפים של לאה גולדברג, החותם את שירה מיואש-האהבה "יש ריה פרי נרקב לאלה הימים" (מתוך "טבעות עשן"). נתחיל בציטוט הבית של לאה גולדברג:

יש חלומות דוממה באלה הימים
סומים כוולד חיה נידון למאבלת,
ובבקרים על פצע חשכה
תולעת אור לחה זוחלת

מה אומרת כאן לאה גולדברג? היא מתארת, כמו ברוב שירי "טבעות עשן", את בדי-רותה וייאוש אהבתה הנכונה עם ימינו.

אופטיקה דפן
בת שבע וניסים דפן
מובילים במצוינות מקצועית
אמינות והגינות

משאל דעת קהל-אופטיקה דפן
במקום הראשון לשנת 1999

המשאל נערך ע"י הישגים-הצלחה בתקשורת בע"מ
מתוך 250 בתי אב ו-50 בתי עסק שנסקרו 39% השיבו כי את
השרות הטוב ביותר בענף מעניקה אופטיקה דפן ללקוחותיה.

OPTIC DAFFAN בן הלל 6 במדרחוב 6251920

יצחק רבין נרצח
4 בנובמבר, 1995

עדות, מסמכים
ופרטים שלא
פורסמו עד כה!

סתירות בעדויות
שהתעלמו מהם!

האמת יוצאת לאור!

מי רצח את יצחק רבין?

מאת ברי חמיש

ניתן להזמין את הספר
בעברית או ברוסית.

גפן
gefen publishing house
ירושלים • NEW YORK

הזמנות: 02-5380247 פקס: 02-5388423
בדואר: ת.ד. 36004 ירושלים, 91360

ניתן להשיג
בכל חנויות הספרים

הסקרים לוכדים:
היושלים כבר באר
אם הלסך הטוב ביותר
רהיטי צל הגולן

WELL done

מסעדה בטעם אחר...

תפריט דגים וחלבי
במרפסת!

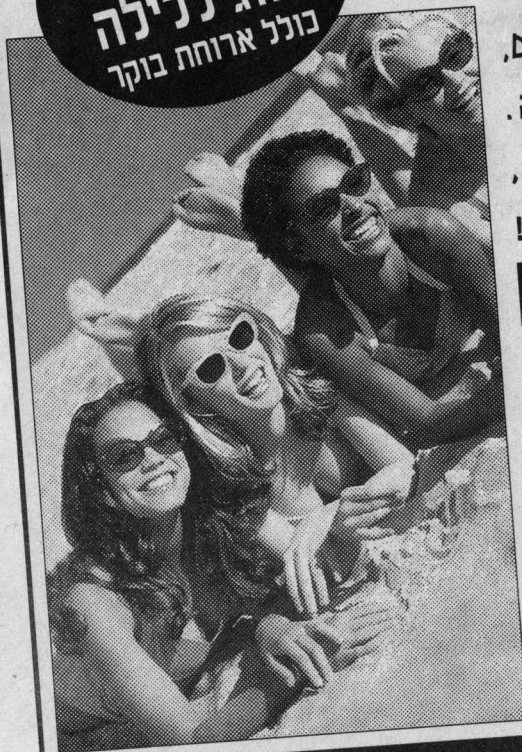
רח' קינג דיויד 24, ירושלים 02-5679777
ראה עמי 27 בחדשות

מלון אשל החדש

זלאו זלאו אג אופשג האג
זא שפג הים זהרצויה-פיגא

מבצע זלאו זלאו

340
לזוג ללילה
בזוג ארוחת בוקר

המלון ממקם על חוף ימה של הרצליה-פיתוח, קרוב למרכזי קניות ובילויים, טיילת מקסימה ומרינה. חדרים מפוארים עם שטיחים, אמבטיה, מזגן וטלוויזיה. כרטיס כניסה חינם לים, בלוי מושלם לכל המשפחה !!!

!זא !זא !זא

מבצע זלאו זלאו
170 ש"ח
לחדר
בזוג שבת
כולל כרטיסי כניסה
לחוף הים חינם.

רמזים 3 הרצליה פיתוח, להזמנות: טל. 09-9568208, פקס. 09-9568797

הזמנות אהבה מתבררים עם בוקר כחלומות שזוא שלא התגשמו (ולכן הם מושווים כאן לגורים סומים, שזה עתה נולדו כחלומות בלילה, והנידונים למוות, כאותם גורי כלבים וח- "תולעת אור", כלומר קרן-שמש מצומצמת ו"לחה" (משום שמדובר בימי החורף, כפי שמוכר בראשית השיר, שם מדובר על "עבים חולי-גשמים" וכו'). אלא שאין בכוחה של קרן השמש החורפית, המצומצמת הזאת, המזרחלת לתוך החדר, להאיר באמת את פצע

לאה גולדברג בצעירותה. תולעת-אור לחה

הלב החשוד, ומכאן השורות: "ובבקרים על פצע חשכה/ תולעת אור לחה וזחלת". אבל דן מירון מסביר הכל אחרת. נאמן לטענה הפרוידאנית הנדושה והנחותה ש"הכל מיני", הוא מעניק לשתי השורות הכאובות והציוריות האלה פרשנות מינית דוחה, ההופכת אותן לסמרטוט סימבולי בעיני הקורא. הנה כך כותב מירון: "תולעת האור הזוחלת על פצע החשכה ממשיכה בבירור את המטאפוריקה הסקסואלית של הבית השני. האור מתגלם ברמות המזכירה את איבר המין הגברי לאחר פליטת הזרע ('לחה') ואיבוד הקישות ('תולעת'). לעומתו מצטייר איבר המין הנשי כ'פצע בחשיכה'. המטאפורה מציגה את המע-שה המיני בשלב הרפיון והעליבות שלו, המתקשר אסוציאטיבית בכאב ('פצע') ובבושה ועצב".

הי, איזה שטויות מדהימות. "תולעת האור הלחה" היא בעיני מירון איבר המין הגברי הרפוי (עד כדי כך רפוי, דן?) ו"פצע החשיכה" הוא בעיני מירון פשוט איבר המין הנשי (שחור הוא הצבע, ופצע הוא החור). כך הפך שיר הייאוש והברידות נטולת האהבה של לאה גולדברג לשיר על "מעשה מיני בשלב הרפיון והעליבות שלו", אבל הרי אין בכלל שום מעשה מיני בשיר זה, שכולו שיר על אשה בודדה אחת ביקצת בוקר אחת. אבל ככה זה, כשבעלה של פסיכיאטרית כותב פרשנויות שירה.

7.5.99